

“СТВОРЕННЯ ОПИТУВАЛЬНИКІВ ДЛЯ КРОС-КУЛЬТУРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ”(СЕМІНАР ВІД SERISS)¹

24–25 жовтня 2016 р. в м. Любляна (Словенія) відбулася перша серія семінарів від Synergies for Europe's Research Infrastructures in the Social Sciences (SERISS), який об'єднує три науково-дослідних інфраструктури в області соціальних наук: “Європейського соціального дослідження” (ESS), “Дослідження здоров'я, старіння та виходу на пенсію в Європі” (SHARE) та “Європейського консорціуму архіву даних соціальних наук” (CESSDA). Дана співпраця вже четвертий рік поспіль спрямована на зміцнення та гармонізацію соціологічних досліджень у Європі.

Курс від SERISS ставив на меті ознайомити науковців з різних країн Центральної та Східної Європи з особливостями розробки запитальників для крос-культурних досліджень. Перший день семінару присвячено останнім досягненням у розробці запитальників; окремо розглянуто особливості їх пілотування (тестування) в крос-культурних дослідженнях та існуючі моделі для проектування запитань і бар'єри, які можуть виникнути при перекладі інструментарію різними мовами. При використанні прикладів актуальних запитань існуючих крос-культурних досліджень проаналізовано якісні, кількісні та змішані методи пілотування запитань і їх тестування на “єдине, спільне” розуміння в різних культурах.

Другий день присвячено загальному огляду вимог до підготовки крос-культурного інструментарію та його перекладу. Особливий акцент зроблено на моделі TRAPD [1], яка включає в себе паралельний переклад, ретельну роботу в командах над опитувальником (team-based review), тестування та документування рекомендацій для інших країн, які адаптуватимуть створений запитальник.

Курс базувався на ряді лекцій і коротких практичних вправ з дискусіями. Учасники мали можливість запропонувати свої запитання аудиторії для спільного обговорення.

Отриманий досвід дозволить використовувати знання при перекладі та адаптуванні запитальника в рамках “Міжнародного дослідження цінностей” (“World values survey” – WVS), сьома хвиля якого запланована на 2017 р., в якій братиме участь Україна (“World values survey”) спільно з “Європейським дослідженням цінностей” (“European values study” – EVS). Керівником міжнародних досліджень WVS і EVS в Україні є О.М. Балакірева.

К.М. Нагорняк,
фахівець з управління проектами
ГО “Український інститут соціальних досліджень імені Олександра Яременка”
вул. П. Мирного, 26, Київ, 01011; e-mail: krasnkatja@gmail.com

К.М. Nagorniak,
project manager,
Ukrainian Institute for Social Research after Oleksandr Yaremenko,
26 Panasa Myrnoho Str., Kyiv, 01011; e-mail: krasnkatja@gmail.com

¹ Harkness J. Questionnaire Translation. *Cross-Cultural Survey Methods*. New York, 2003. P. 35–56.